

13. Дем'яненко Н.М. Тенденція диверсифікації мети і профілів магістратури в розвитку світової вищої освіти. *Зб. наук. праць. Полтавський держ. пед. ун-т ім. В.Г.Короленка. Серія Пед. науки.* Полтава, 2010. Вип. 2. С. 44-52.

14. Дем'яненко Н.М. Тенденція інтернаціоналізації вищої освіти: ретровитоки, пріоритети. *Єдність навчання і наукових досліджень – головний принцип університету: Збірник наукових праць звітно-наукової конференції викладачів університету за 2010 рік, 9-10 лютого 2011 р.* / Укл. Г.І.Волинка, О.В.Уваркіна, О.П.Симоненко, О.П.Ємельянова. Київ: Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова, 2011. С. 91-92.

15. Дем'яненко Н.М. Тьюторство – технологія супроводу особистісно-професійного розвитку студентів: ретровитоки, актуалізація. *Історико-педагогічні студії: наук. часопис / НПУ імені М.П.Драгоманова.* 2008. Вип. 2. С. 106-116.

16. Засоби діагностування якості підготовки фахівців. Загальноуніверситетські бакалаврські й магістерські програми. Магістратура 011 Освітні, педагогічні науки (Педагогіка вищої школи. Андрагогіка. Тьюторство) (пакети індивідуальних та групових тьюторіалів, тестових завдань, комплексних контрольних робіт): навчально-методичний посібник / за ред. Н.М. Дем'яненко. Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2018. 342 с.

17. Навчально-методичний комплекс фахової підготовки магістрів галузі знань 01 Освіта, спеціальності 011 Науки про освіту (Педагогіка вищої школи) за контекстно-тьюторською технологією (спеціалізації «Андрагогіка», «Тьюторство») / за ред. Н.М.Дем'яненко; Нац. пед. університет ім. М.П.Драгоманова. Київ: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2017. Ч. I. 195 с.

18. Навчально-методичний комплекс фахової підготовки магістрів галузі знань 01 Освіта, спеціальності 011 Науки про освіту (Педагогіка вищої школи) за контекстно-тьюторською технологією (спеціалізації «Андрагогіка», «Тьюторство») / за ред. Н.М.Дем'яненко; Нац. пед. університет ім. М.П.Драгоманова. Київ: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2017. Ч. II. 233 с.

19. Педагогічний словник / за ред. М.Д.Ярмаченка. Київ: Педагогічна думка, 2001. 516 с.

20. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 рр. Київ, 2021.

21. Demyanenko Natalia. Educational innovation studies as a complex system. *Interdisciplinary studies of complex systems. Міждисциплінарні дослідження складних систем.* 2020. № 16. P. 87-101.

22. Demianienko Natalia. Концепція podejścia kompetencyjno-zawodowego w przygotowaniu wykładowcy szkoły wyższej. *Innowacje w edukacji akademickiej - szkolnictwo wyższe w procesie zmiany* / [pod redakcją naukową Jacka Piekarskiego, Danuty Urbaniak-Zajac]. Lodz: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2010. S. 377-383.

23. Demyanenko N.M. The integrated technology of situation simulation in organizing educational environment. *Section III. Andragogical technologies in organizing educational environment. Lifelong learning: trends, challenges, prospects: the collective monograph* / edited by N. Demyanenko, V. Benera. International Science Group. Boston: Primedia eLaunch, 2021. P. 111-129.

24. Demyanenko Natalia. Tutoring as pedagogical action and new profession: systematic approach to the problem (Тьюторинг як педагогічна дія і нова професія: системний підхід до проблеми). *Вища освіта України.* 2020. №2. С. 59-66.

25. Demyanenko, N., Bidenko, L., Bilyakovska, O., Burnos, Y., Pylypenko-Fritsak, N., Lilik, O. Information and Communication Technologies for Training Future Teachers: an Adaptation to the Aspects of the Postmodern Society. *Postmodern Openings*, 2022, 13(3), 106-121.

Дубровіна І.В.,

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки

Педагогічного факультету

Національного педагогічного

університету імені М.П. Драгоманова,

м. Київ, Україна

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ФУНКЦІЙ МАЙБУТНІХ ІВЕНТ-ПЕДАГОГІВ ЗАСОБАМИ САМООСВІТИ

Анотація. Пріоритетом у підготовці здобувачів вищої освіти має стати оволодіння ними здатністю самоосвітньої діяльності. Вірному вибору способів професійного вдосконалення здобувача освіти сприяє усвідомлення ним власних професійних функцій, зокрема і тих, які можна визначити як інноваційні. Сучасна педагогіка дозволила розглядатися як провідний спосіб самовдосконалення професійних компетентностей майбутнього івент-педагога, умова якісної реалізації функцій. Дозвіллева діяльність сьогодні потребує нових підходів до організації різноманітних форм дозвілля, тому педагог-івентор у практичній підготовці на практиці має неперервно оновлювати мистецько-педагогічні знання та технології освітньо-дозвіллевої діяльності.

Abstract. Mastering the ability of self-educational activity should become a priority in the preparation of applicants for higher education. The correct choice of ways of professional improvement of the applicant for education is facilitated by his awareness of his own professional functions, including those that can be defined as innovative.

Modern leisure pedagogy is considered as the leading way of self-improvement of the professional competencies of the future event teacher, a condition for the qualitative implementation of functions. Leisure activities today need new approaches to the organization of various forms of leisure, so the teacher-event in practical training in practice must continuously update artistic and pedagogical knowledge and technologies of educational and leisure activities.

Нині в теорії вищої освіти відбувається переосмислення функції івент-педагога у контексті необхідності його самоосвіти як основи самореалізації відповідно до вимог фаху. Індивідуальність сучасного педагога-аніматора виявляється в оновленні якісних професійних знань, визначенні та реалізації стратегій самоосвіти на основі усвідомлення її структури та змісту. Вважаємо, що вірному вибору способів професійного вдосконалення здобувачів вищої освіти сприяє усвідомлення ним власних професійних функцій, зокрема і тих, які можна визначити як інноваційні.

Теоретичному осмисленню проблеми самоосвітньої діяльності особистості сприяє накопичений науковий досвід у: питаннях реалізації діяльнісного підходу в освіті (Л.Виготський, В.Давидов, Н.Кузьміна, А.Леонтьєв, С.Рубінштейн та ін.); теорії неперервної професійної освіти (Б.Гершунський, А.Повіка, Т.Льїна, В.Риндак та ін.); напрацюваннях із теоретичних основ самоосвітньої діяльності (А.Айзенберг, А.Громцева, Г.Серіков, А.Усова, Е.Шукліна та ін.); розробленнях психолого-педагогічних основ саморозвитку учасників освітнього процесу (Ю.Кулюткін, В.Сластьонін, Г.Сухобська, П.Третьяков та ін.); дослідженнях психолого-педагогічних засад розвитку особистості у процесі навчання і виховання (В.Андрєєв, Ю.Бабанський, І.Лернер, М.Скаткін, М.Тулькібаєва, А.Усова та ін.).

На сучасному етапі розвитку івент-простору відбувається орієнтація на розвиток і самовдосконалення індивідуальності майбутнього педагога-організатора культурно-освітньої діяльності та рекреації засобами самоосвіти [2, с. 52].

Водночас потребують переосмислення важливі професійні функції (призначення) спеціаліста івент-сфери, спрямовані на формування самоосвітніх умінь: самостійного оволодіння знаннями, уміння трансформувати здобуті знання у професійну івент-діяльність, формування нових компетентностей в умовах розвитку фаху та нових освітньо-професійних програм, зокрема: здатність розробляти програми дозвілля в культурно-дозвіллевих закладах для населення всіх вікових категорій; здатність розуміти культурні тенденції дозвіллевої діяльності та вміти передбачати їх перспективи; здатність організовувати спільну діяльність та міжособистісну взаємодію суб'єктів освітнього процесу широкого вікового спектру. Тому визначення та розуміння професійних функцій майбутнього івент-педагога в контексті самоосвітньої діяльності як актуальна наукова проблема потребує детального теоретичного аналізу.

Мета статті – здійснення аналізу понять «функція»; визначення сутності категорії «функції івент-педагога», їх класифікація.

У мистецькій педагогіці образ педагога-аніматора завжди пов'язувався з інтелектуальним і моральним взірцем людини, професійно компетентної і культурної. Тому самоосвітня діяльність фахівця івент-сфери є основою і способом реалізації творчого потенціалу особистості-педагога, оскільки її особливості пов'язані з індивідуально-психологічними показниками творчої індивідуальності, його загальними та фаховими компетентностями.

Самоосвітня діяльність є вільним, але водночас і найбільш складним видом самостійної пошукової діяльності, яка здійснюється індивідуально вчителем музичного мистецтва для якісної організації художнього розвитку учнів. В її основі – індивідуальна відповідальність та рівень особистісно-професійного впливу на свідомість особистості в просторі івенту.

У першу чергу самоосвіта передбачає такий рівень і характер засвоєння змісту наук, який спрямований на власні потреби, утвердження інтересів людини, оптимізації її відносин зі світом природи, техніки і пізнання. Тому початком організації самоосвітньої діяльності є актуалізація суб'єктивного досвіду, пошук зв'язків суб'єктивного досвіду та досвіду, що задається ззовні. Результатом цього насамперед є вміння учитися, предметно-специфічні знання та вміння.

По-друге, самоосвітня діяльність може бути визначена як діяльність саморуку, самозміни, саморозвитку; у якості предмета самоосвіти може розглядатися досвід самих педагогів, який моделюється в самоосвіті за допомогою присвоєння елементів практичного досвіду. Оскільки особистість формується і виявляється в діяльності, це, у свою чергу, потребує спеціальних умінь з організації самоосвітньої діяльності – виявлення інформації, визначення її структури, аналізу, систематизації і відбору актуального змісту тощо. Отже, на основі аналізу наукових джерел як необхідні визначаємо такі самоосвітні вміння сучасного івент-педагога: самостійність, організованість, цілеспрямованість, систематичність, багатоаспектність, множинність діяльності, навички самонавчання, індивідуалізація, суб'єктність [4, с. 32].

Як доводить досвід практичної підготовки випускників івент-галузі, основу їхньої самоосвіти має складати дослідницька пізнавальна діяльність; у такий спосіб випускник може засвоювати нову інформацію, формувати нові вміння, самовдосконалювати «Я-образ у майбутній професії».

Сучасного івент-педагога характеризують такі якості: висока наукова культура, креативність, здатність до творчого самовираження – як вагомні чинники професійної самоосвіти. Саме тому розв'язання проблеми формування та вдосконалення самоосвітніх умінь івент-педагога передбачає усвідомлення і, можливо, переосмислення ним власних професійних функцій для забезпечення актуальних потреб.

Отже, головною метою самоосвітньої діяльності майбутнього івент-педагога вбачаємо в забезпеченні цілісного орієнтування у світі дозвілля з позицій особистісно-професійних дослідницьких умінь особистості.

Сучасну педагогіку дозвілля розглядаємо як провідний спосіб самовдосконалення професійних компетентностей івент-педагога, умову якісної реалізації функцій, оскільки вона безпосередньо спрямована на оволодіння всіма видами культурно-освітньої дозвіллевої діяльності.

Вважаємо, що в самоосвітній діяльності педагога-івентора насамперед необхідно розвивати такі здатності та якості, як художньо-слухове сприйняття, художню уяву, емоційність, вокальний слух, здатність до ораторського мистецтва, пізнавальні, аналітичні та інтелектуальні якості, уміння розширення загального кругозору, пластику тіла, креативне мислення, проєктні здібності, інформаційні навички.

На нашу думку, івент-педагогу насамперед потрібно бути компетентним у сучасних дозвіллевих тенденціях у роботі з людьми різного віку, володіти технологіями освітньо-дозвіллевої діяльності та рекреації (уміти працювати з комп'ютерними програмами мистецьких редакторів для створення аранжувань, пісень, танців, інструментальних композицій, ігрових програм, інтерактивних проєктів).

Сучасне дозвілля потребує нових підходів до організації занять, урізноманітнення форм дозвілля (квести, марафони, дебати, КВК, експерт-опитування), тобто педагог-івентор має успішно реалізувати організаторські завдання. Це можливо на основі неперервної самоосвітньої діяльності івент-педагогів у практичній підготовці за допомогою оновлення мистецько-педагогічних знань та через арт-осередки дозвілля.

Організація нових форм занять дозвілля пов'язана із вимогами сучасного культурного життя, оскільки сприяє створенню у вихованців цілісного образу полікультурного світу, розвиток стійкого інтересу до музики.

Фахівець дозвілля повинен бути цікавим інтерпретатором, володіти режисерськими навичками, що проявляються в інсценізації пісень, хороводів, для проведення святкових заходів у навчальному закладі, конкурсів, вікторин, інтелектуальних марафонів тощо. Отже, основні функціональні ролі івент-педагога – як виконавця, інтерпретатора, вокаліста, актора музичних творів – спрямовані на реалізацію завдань освітньої галузі 011.

Таким чином, існує безпосередній взаємозв'язок між постійною самоосвітньою діяльністю педагога-аніматора, що впливає на рівень розвитку його фахових компетентностей, та якістю реалізації ним його професійних функцій: рівень розвитку професійної спроможності впливає на успішність виконання освітніх завдань (функцій) педагогом. У такому контексті проаналізуємо сутність поняття «функції».

Зміст поняття «функції івент-педагога» розуміємо як призначення, роль, опосередковані професійною діяльністю для реалізації мети і завдань педагогіки дозвілля.

Актуальність та необхідність підготовки фахівця, здатного до прийняття та творення освітніх змін у культурно-дозвіллевій діяльності створює потребу в осмисленні та визначенні професійних функцій педагога-організатора. Функції його фаху є особливими, адже івент-педагог виконує завдання: співака, концертмейстера, вокального педагога (знання роботи голосового апарату і вікових вокальних можливостей учнів), режисера (в інсценуванні пісень або мюзиклів), актора (виразність та артистичність), музикознавця, музичного психолога, хореографа (у руховому проживанні музики), організатора шкільних розваг, культуролога, етнографа, фахівця по роботі з молоддю, керівника гуртка (виготовлення необхідних атрибутів до свят, розваг тощо).

Так, функція педагога-імпровізатора забезпечує інтегрування імпровізаційних творчо-пошукових завдань (наприклад: мелодійне, темброве, ритмічне, пластичне, і вербальне фантазування). Водночас педагог-аніматор повинен бути режисером дозвіллевої діяльності. Ця функція є необхідною для інсценізації пісень, побудови драматургії уроку, організаторських вмінь об'єднувати учнів під час проведення святкових заходів, квестів, фестивалів у навчальному закладі, конкурсів, вікторин, інтелектуальних марафонів тощо.

Водночас варто зазначити, що творчий івент-педагог як першочергове завдання має здійснювати пошуково-дослідницьку діяльність. Саме реалізація професійної функції педагога-дослідника впливає на рівень самоосвітньої діяльності: фахівець активно займається науково-методичною, пошуковою, дослідно-експериментальною, інноваційною роботою, навчається формувати своє фахове обличчя «Я – професіонал» [1, с. 230].

Зміст самоосвітньої діяльності івент-педагога багато в чому пов'язаний з індивідуально-психологічними показниками творчої індивідуальності фахівця. Мистецька педагогіка завдяки технологіям самоосвітньої діяльності слугує постійному творчому оновленню, духовному розвитку і вдосконаленню професійної майстерності вчителя. Отже, основою професійної самоосвітньої діяльності вчителя-методиста стають теоретичні знання, наукові моделі і методи, що дозволяють сформувати нову діалектичну свідомість та нове мислення, застосовувати науково оброблену інформацію відповідно до видів музичної діяльності на практиці.

Активна позиція івентора як педагога-просвітника нині є також актуальною, оскільки мистецтво потребує захисту та просвітницької роботи серед юного покоління. Одним із засобів розвитку духовності учнів є спілкування з мистецтвом, яке стає безперервним творчим стимулом й засобом реалізації потенційних можливостей особистості. Майбутній івент-педагог у арт-просторі дозвілля покликаний своєю особистістю та педагогічною позицією впливати на духовний світ, обізнаність і культурний рівень учнів на основі вдосконалення своїх знань й педагогічної майстерності. Для цього івент-педагог повинен вміти:

- організувати й проводити колективні та масові дитячі заходи різної спрямованості;
- формувати активну життєву позицію особистості школяра;
- формувати навички здорового способу життя у дітей та підлітків;
- виявляти творчі нахили та здібності дітей, створювати умови для їх реалізації;

- організовувати дозвілля дітей з особливими потребами на засадах проєктивної педагогіки;
- впроваджувати в практику роботи школи різні форми та методи роботи з сім'єю та громадськістю;
- створювати умови для змістовного дозвілля дорослих;
- співпрацювати з молодіжними громадськими організаціями.

Одна із основних професійних функцій івент-педагога – інтерпретаторська. Педагог-організатор захоплює учнів драматургією художнього образу, засобами художньої виразності акцентує увагу на закономірностях мистецького твору, здійснює глибокий аналіз засобів музичної виразності на основі впровадження художньо-педагогічних технологій. Систематично у процесі підготовки та проведення уроків мистецтва педагог-музикант розкриває зміст художнього образу музичного твору, аналізуючи та співставляючи авторські погляди і власне сприйняття, транслуючи «інтерпретоване сприйняття» на сприйняття учнів. Це дозволяє складати музичні сюжети, вербально передавати образне бачення музичного образу, перенестися в іншу культурну епоху, допомагає усвідомити школярам інтеграцію різних видів мистецтв, активізує та зацікавлює їх.

Сучасний івент-педагог, виступаючи як виконавець, артист, режисер, ігромайстер, повинен розвивати у них емпатію та розуміння художнього змісту образів мистецьких творів хореографії, театру, вокалу художньо-педагогічними методами тощо.

Ще одне важливе завдання педагога – бути учителем-творцем, новатором, творити власну стратегію самовдосконалення, самостійно набувати художньо-естетичний досвід, формувати естетичну свідомість згідно вимог сучасного культурного життя, засвоюючи великий обсяг нової інформації з організації змістовного культурно-освітнього дозвілля.

Нині у зв'язку із глобалізацією суспільства, його відкритістю наявна потреба у нових професійних умінь і навичках педагогів. Це зумовлює появу нових функцій вчителя, зокрема – і музичного мистецтва, наприклад, коли існує необхідність реалізуватися у функціях організатора міжнародного обміну культурно-освітнього дозвілля.

Отже, необхідними якостями успішності та конкурентоздатності сучасного педагога-аніматора є організаційні заходи з міжнародного обміну, володіння засобами інформаційно-комунікаційних технологій, вміння спілкування іноземною мовою, а також базові історико-культурологічні знання з дозвіллезнавства країн ЄС [4, с.18]. У питанні розкриття функцій учителя музичного мистецтва необхідно враховувати складові мистецько-педагогічної діяльності, які повинен удосконалювати сучасний вчитель музичного мистецтва у процесі самоосвітньої діяльності. Зважаючи на основні види музичної діяльності: сприймання музики, вокально-хорове виконання, гру на дитячих музичних інструментах, творчу діяльність, – педагог-музикант реалізує професійні функції на основі інтегральних якостей індивідуальності педагога: самопізнання, самооцінки, самоорганізації, саморегуляції.

Аналіз різнобічних функцій доводить ідею переосмислення вимог до професії педагога-аніматора, рівня його підготовки та особистісно-професійних умінь. Зокрема актуальними для них є вдосконалення спеціальних і самоосвітніх умінь, що зумовлено індивідуальною стратегією самовдосконалення, необхідністю оволодіння технологіями освітньо-дозвілдової діяльності та рекреації [3, с.169].

Самоосвітня діяльність у сучасності – випереджальна та проєктувальна – спрямована на результат – досягнення готовності особистості до якісного виконання професійних функцій діяльності. Саморозвиток людини, набуття нею багатофункціональних умінь забезпечує професійну мобільність і конкурентоздатність фахівця, відповідаючи запитам стейкхолдерів різних форм власності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Денисенко А. О. Педагогіка дозвілля – духовність, інтелект, стратегія (2019). Духовно-інтелектуальне виховання і навчання молоді в ХХІ столітті : міжнар. кол. монографія / Всесвіт. наук. ноосферно-онтолог. тов-во, Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди, Асоц. рос. вчених штату Масачусетс [та ін.] ; за заг. ред. В. П. Бабича, Л. С. Рибалко. Харків : ВНОТ. С. 230–234.
2. Дубровіна І.В. (2022). Зміст поняття «анімаційна діяльність» у наукових джерелах: теоретичний аспект. Партнерство в освіті та соціальній роботі: сучасні виклики та перспективи : матеріали міжвуз. наук.-практ. конф. Хмельницький, (22 лютого 2022 р.). Хмельницький: ПП «А.В. Царук». С. 52–55.
3. Педагогіка дозвілля (2022). Основи івент-освіти : навчально-методичний посібник / колектив авторів: Н.М. Дем'яненко, І.В. Дубровіна, Л.А. Іванова, Л.О. Мільто, В.І. Саюк, В.О. Смікал, Н.В. Яременко; за ред. Н.М. Дем'яненко. Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова. 200 с.
4. Demyanenko, N., Boyko, A., Dubrovina, I., Tepla, O., & Ivanova, L. (2022). Training of the future teachers to design animation and recreational space for different age students, Education and Upbringing of Youth in New Realities: Perspectives and Challenges, Youth Voice Journal Vol. II pp. 18-34. ISBN (ONLINE): 978-1-911634-58-4.

Довженко В.Ю.,

музичний керівник закладу дошкільної освіти «Джерельце»,
с.Чубинське, Київської обл., Україна

АВТОРСЬКА ПІСНЯ ЯК ЗАСІБ ОРГАНІЗАЦІЇ ДОЗВІЛЛЯ ДІТЕЙ: ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ